

„TEN DĚLÁ TO A TA ZAS TOHLE...”

Katalog školních exkurzí za řemesly

 muzeum
ŘÍČANY

MUZEUM ŘÍČANY NABÍZÍ:

Výstavy
vzdělávací programy k výstavám

Večerní akce v muzeu
rukodělné dílny, cestovatelská promítání, semináře,
přednášky

Výukové programy

příroda, řemesla, historie
pro mateřské, základní a střední školy

m muzeum
ŘÍČANY

Řemeslné dílny

Pobytové programy

Velké akce pro veřejnost

Týden volného času a sportu
Den Země na Říčanské hájovně

Přírodovědné kroužky

Příměstské tábory

Projektové dny pro školy

Vzdělávání pedagogů

E-learning

Pronájem školicích prostor -
- Říčanská hájovna u Světic

TEN DĚLÁ TO A TA ZAS TOHLE...
Katalog školních exkurzí za řemesly

Muzeum Říčany

2014

Autor: Mgr. Renáta Schnablová, Ph.D., Mgr. Kateřina Čiháková a kol.

Na publikaci se podíleli: R. Bělinová, S. Antony Čekalová, K. Čelikovský, L. Gavlovský, M. Graclicková, P. a I. Hejhalovi, A. Janočík, R. Kotrč, M. Mězlová, Mikovi, P. Motuz, M. Patřičný, J. Pilecký, J. Rücker, C. Sidon, A. Šmakal, O. Suchan, J. Suša, J. Velík, Z. Veselý, B. Zachovalová, rodinná firma Biopekárna Zemanka, J. Zeman, J. Zvoníček

Fotodokumentace: Eva Kořínková a fotoarchiv řemeslníků, Karel Kestner (portrét M. Patřičného)

Grafika: Mgr. Zuzana Holá

Tisk: MV Print & Graphics Říčany

Vydalo: Muzeum Říčany

Rok vydání: 2014

Náklad: 500 kusů

ISBN 978-80-904903-4-5

**Vážení pedagogové, rodiče a žáci,
do rukou se Vám dostává katalog školních exkurzí
za řemesly, který můžete využít při plánování školních
i mimoškolních aktivit.**

Katalog obsahuje výběr exkurzí z elektronické databáze dostupné na webových stránkách Muzea Říčany
www.ricany.cz/muzeum

Velké poděkování patří všem spolupracovníkům projektu „Řemeslo má zlaté dno“
za poskytnutí rozhovorů a fotografií.

Katalog školních exkurzí vznikl v rámci projektu „Řemeslo má zlaté dno“, který byl financován z Evropského sociálního fondu, Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost a státního rozpočtu ČR.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

Jak zapojit exkurze do výuky	10
------------------------------------	----

Profily řemeslníků	12 - 63
--------------------------	---------

Textilní tvorba

Graclíková Marcela	12
Janočík Alena	14
Sidon Carolina	16
Zachovalová Barbora	18

Práce se dřevem

Čelikovský Kamil	20
Gavlovský Lukáš	22
Mézlová Magdalena	24
Motuz Pavel	26
Patříčný Martin	28
Rücker Jiří	30
Suchan Ondřej	32
Suša Jan	34

Potravinářství

Bělinová Radmila	36
Hejhalovi Pavel a Iva – Medové pečivo	38
Šmakal Antonín - BioVavřinec	40

Velík Jan	42
Veselý Zdeněk – Mlýn u Veselých	44
Zeman Jan – Biopekárna Zemanka	46
Zeman Jan – Poddžbánský pivovar	48
Stavebnictví	50
Böhm Jiří	
Kršňák Jaroslav – JAMI projekt	52
Pilecký Jiří	54
Zvoníček Jiří - opido	56
Ostatní řemeslné obory	
Antony Čekalová Sylva	58
Kotrč Roman	60
Mikovi – Mika Glass	62
Ukázky exkurzí	64
Ukázky řemeslných dílen	66
O projektu Řemeslo má zlaté dno	70

Jak zapojit exkurze do výuky

Exkurze k řemeslníkům nebo do provozů firem jsou běžně zapojovány do výuky na základních školách již od 1. stupně. Exkurze jsou zpravidla umožněny díky ochotě rodičů pracujících v okolí školy.

Cílem tohoto katalogu je rozšířit tyto možnosti a přispět k tomu, aby exkurze byly do výuky zařazeny promyšleně. Jen tak mohou pomoci žákům při rozhodování o své budoucí profesi.

Na volbu budoucího povolání je na 2. stupni ZŠ obvykle vyhrazena část výuky pracovních činností (někdy dokonce zvláštní předmět).

Tento katalog Vám představuje exkurze pro řemeslné obory v oblastech Dřevo, Textil, Stavebnictví, Potravinářství (včetně několika zemědělských provozů) ve Středočeském kraji.

Aby žáci získali představu o širší možnosti, které se před nimi otevírají při volbě střední školy, je vhodné **exkurze zařazovat na 2. stupni průběžně** již od 6. tříd. Ideálně by tak žák na konci 9. třídy mohl absolvovat 6 řemeslně zaměřených exkurzí z různých oborů (např. zemědělství/lesnictví, potravinářství, textilní výroba, zpracování dřeva, informatika, polygrafie, fotografie a strojírenství).

Navštívené subjekty by měly zahrnovat

umělecká řemesla i moderní automatizované provozy. Žáci by měli mít možnost diskutovat s živnostníky i se zaměstnanci firem.

Před exkurzí je vhodné vyjasnit si s navštěvovaným subjektem podmínky (např. vhodné oblečení, věk a počet účastníků, možnost fotografování, pořizování audionahrávek). Aktuální ceník exkurzí a informace o objednávkách jsou přístupné na webu Muzea Říčany.

Pro motivaci žáků před exkurzí jsou u detailu některých exkurzí videa. Žáci by se měli také dozvědět, jak mají být na exkurzi vybaveni, na jaké téma si mohou připravit otázky, jak budou zaznamenávat odpovědi (zda budou pořizovat audionahrávky) nebo jak bude vypadat jejich výstup z exkurze (fotoreportáž nebo plakát).

Doporučujeme, aby žáci měli pro exkurze připravená portfolia, kam budou zaznamenávat odpovědi na své otázky a vkládat fotografie nebo nákresy.

Exkurze můžete vybírat spolu s žáky – využijte fotografie v tomto katalogu a především popis činností, které při exkurzi uvidí, nebo které si budou moci sami vyzkoušet. Katalog je přístupný v elektronické podobě na webových stránkách Muzea Říčany. Jednotlivé stránky z katalogu lze pro žáky vytisknout samostatně pro přípravu před exkurzí.

V ideálním případě by měli mít žáci před samotnou exkurzí o daném oboru už určitou představu a zkušenost s používanými materiály nebo pracovními postupy. Školám bez vybavené dílny, školní kuchyňky nebo fungujících šicích strojů vychází vstříc nabídka řemeslných dílen Muzea Říčany. Pro témata Stavebnictví, Textil, Práce se dřevem, Pekařství a Fotografování můžete zdarma využít e-learningové lekce pro žáky.

Doporučujeme Vám také v souvislosti s exkurzí využívat informace o možnostech uplatnění v jednotlivých řemeslných profesích z aktuálních internetových zdrojů, které jsou dostupné v e-learningových lekcích pro učitele.

E-learningové lekce a další metodické materiály projektu Řemeslo má zlaté dno Vám pomohou jak v orientaci v kariérovém poradenství a možných alternativách při studiu řemesel, tak v motivaci žáků i vás, učitelů a rodičů, k objevování radosti z práce vlastníma rukama. Všechny materiály jsou zdarma dostupné na webu Muzea Říčany.

Informace a zkušenosti, které žáci na exkurzích získali, je vhodné zařadit do širšího kontextu. Navazujícím úkolem pro žáky tak může být například vlastní tvorba výrobku danou technikou nebo prezentace informací o studiu konkrétního oboru (včetně požadavků pro přijímací zkoušky).

Přejeme vám inspirativní čtení
a mnoho podnětů pro propojení výuky s praxí!

Za Muzeum Říčany
Renáta Schnablová a Kateřina Čiháková

textilní návrhářka

Říčany u Prahy
macag@seznam.cz
www.fler.cz/m-g-0

MARCELA GRACLÍKOVÁ

Marcela Graclíková šije originální textilní kabelky, šperky a oděvní doplňky. Každý kus je originál, umělecké dílo k běžnému každodennímu nošení.

Ke své tvorbě jsem se propracovala výtvarnou činností, které se věnuji od základní školy.

Absolvovala jsem deset let LŠU v Praze na Žižkově. Šití módních doplňků se věnuji naplno už tři roky. Není to pro mě jen práce, ale zároveň i koníček a zábava. Člověk se při této práci cítí svobodný, co se týče rozhodování o svém čase. Mám vždy velkou radost, že výsledek práce je vidět. Nejčastěji tvořím pro ženy, osobnosti, které se chtějí odlišit od davu.

Nejvíce mě ovlivňuje prostředí, ve kterém jsem vyrůstala, příroda, život a životní zkušenosti. Inspiraci pro svou tvorbu hledám ale i v obrazech, architektuře a starých obyčejných předmětech každodenní potřeby, kterými se obklopuji.

Časem bych si ráda pořídila i ateliér, ve kterém bych mohla pracovat. Kromě šití se věnuji ještě dalším aktivitám, které mě živí.

Máte nějakou radu pro budoucí řemeslníky?

Na práci řemeslníka je pěkné, že vznikne něco hezkého, hmatatelného. Práce s láskou a poctivostí odvedená obstojí ve velké konkurenci na trhu s obrovským množstvím šmejdu.

Bez jaké vlastnosti si myslíte, že byste se jako řemeslník vůbec neobešla?

Bez poctivosti, pracovitosti, intelektuální dovednosti, osobní schopnosti, příslušné zručnosti, a dokonalého zvládnutí postupu. Nešlo by to ani bez zkušenosti a praxe.

Na exkurzi si žáci vyzkouší práci s textilem, vyrobí si jednoduché textilní aplikace.

krejčová

Neratovice - Byškovice
alenajanocik@email.cz
www.historickekostymy.eu

ALENA JANOČIK

Alena Janočik se už 24 let věnuje zakázkovému krejčovství. Šije historické a divadelní kostýmy, ale i svatební a společenské šaty. Šití obnáší spolupráci s klientem, neboť šaty se šijí na míru.

Vystudovala jsem střední odbornou školu se specifikací – zakázkové dámské krejčovství, a od té doby se věnuji šití. Nejraději pracuji

na šatech, které sama navrhnu. Každé jsou jiné a originální. Nejčastěji tvořím pro lidi z historického šermu, ale i např. pro Muzeum voskových figurín.

Hodně mých přátel se věnuje šermu, inspirují mě jejich názory a představy. Moje práce je pro spoustu z nich splněním jejich snu. Která žena by nechtěla být alespoň na chvíli princezna!

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Rozhodně si vyberte obor, který vás bude bavit. Řemeslo je dobré dělat srdcem, jen tak můžete odvádět opravdu kvalitní a poctivou práci.

Někdy je to práce jako na houpačce, ale je třeba vydržet a nevzdávat se. Je třeba, aby řemeslníka

práce bavila, a potom už přicházejí i nápady.

Co si myslíte, že je důležité se naučit, aby se člověk mohl stát uznávaným řemeslníkem?

Na některé věci je třeba mít především talent. Ale kromě toho se musíte naučit všechno, co je potřeba, nejen ve škole, ale hlavně v praxi. Nejlepší je mít možnost učit se od člověka, který je sám ve svém oboru mistrem.

Na exkurzi se žáci seznámí s povoláním dámské krejčové, prohlédnou si ukázky tvorby – historické kostýmy, svatební šaty a kostýmy pro moderní tanec.

výtvarnice - sítotisk

Praha

carolina.sidon@gmail.com

www.mojenozky.cz/moda/vytvarnice-carolina-sidon-originalni-puncochy-a-sukne-s-potiskem

CAROLINA SIDON

Carolina Sidon se už pět let věnuje ručnímu sítotisku. Tiskne vlastní autorské motivy, ale i motivy na zakázku. Sítotisk představuje také formou workshopů v nízkoprahových klubech v Praze, v galeriích, na festivalech apod.

Sítotisk mne naučil jeden můj kamarád, který tisknul doma v dílně svépomocí. Začala jsem tisknout vlastní věci, objíždět festivaly

s workshopy a nakonec jsem si sítotisk vyzkoušela na Ústavu umění a Designu v Plzni, kde jsem vystudovala bakaláře v oboru Ilustrace a Grafika se specializací na knižní vazbu.

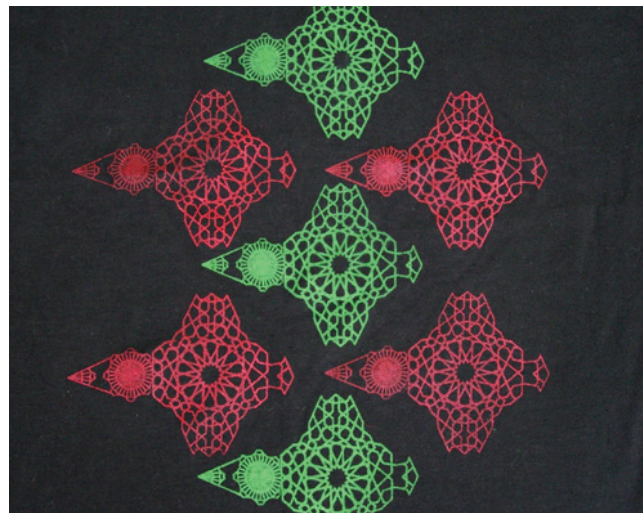
Ráda objevuji nové možnosti. Ještě jsem zdaleka nevyčerpala všechny své nápady. Pokaždé, když tisknu, přicházejí další podněty. Také mě inspirují kamarádi. Na internetovém fóru si předáváme zkušenosti a vzájemně komentujeme ukázky své tvorby. Dále mě inspiruje sítotisková tvorba plakátů, například z Berlína.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Vlastní zkušenost vám nikdo nenahradí, je tedy třeba začít nejdříve vlastní prací, pokus - omyl, a snažit se pochopit postup a chování materiálu, se kterým pracujete. V dnešní době známe velké možnosti internetu, doporučuji

proto si najít a shlédnout dostupná videa s podrobným postupem a radami.

Dokáže vás vaše řemeslo uživit?

Tohle řemeslo dokáže člověka uživit, ale mne osobně jen částečně, protože to nedělám na plný úvazek. Abych se uživila, musela bych si udělat velikou dílnu a brát větší zakázky. Já si raději nechávám trochu svobody a volnost ve své tvorbě, nehoním se za každou zakázkou a spíš něco odmítnu, abych mohla dělat vlastní věci, za cenu toho, že to není výdělečné. Naštěstí si mohu vydělat i v jiném oboru a proto si sítotisk nechávám pro radost.

Na exkurzi si mohou žáci vyzkoušet přenést vlastní motiv pomocí sítotisku na textil.

textilní návrhářka
termotransferový tisk

Praha
bara@vohoz.cz
www.vohoz.cz

BARBORA ZACHOVALOVÁ Vohoz

Barbora Zachovalová se už 9 let zabývá
navrhováním a realizací nízkonákladového
a kusového tisku na textil, technologií termo-
transférového tisku.

K této práci mě přivedla potřeba realizovat

vlastní návrhy potisků na trička a tašky. Ve výsledku jsme s kolegyněmi zjistily, že bude snazší si celou technologii opatřit a tisknout samostatně, čímž se nám samozřejmě také otevřely další možnosti a pracovní příležitosti. Oslovují nás jednotliví zákazníci s individuálními zakázkami, produktoví designéři, děláme i firemní textilní potisky. Vždy se těším na nové příležitosti. Naší práci inspirují i samotní zákazníci, kteří svými speciálními požadavky posouvají uvažování o možnostech naší tiskové technologie. Když o tom zpětně uvažuji, tak bych si u spousty realizací nebyla schopna vůbec představit, že jsou možné.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Řemeslo je kombinace manuální a kreativní práce, což již samo o sobě může přinášet uspokojení, které ostatní lidé hledají spíš ve svých koníčcích. Takže pokud si vyberete řemeslo, nebojte se do něj ponořit a snažte se být v oboru nejlepší.

Co si myslíte, že je důležité se naučit, aby se člověk mohl stát uznávaným řemeslníkem?

Nejdůležitější je naučit se samotné řemeslo a v zakázkách vždy odevzdávat co nejlepší práci.

Na exkurzi si mohou žáci vyzkoušet separaci motivů ze šablon a uspořádat z připravených motivů vlastní kompozice. Výsledný obrazec pak přeneseme na textil zapékáním - technologií termo-transférového tisku.

řezbář a restaurátor dřeva

Velké Popovice
kamil.celikovsky@seznam.cz

KAMIL ČELIKOVSKÝ

Kamil Čelikovský se věnuje práci se dřevem - klasické truhlářině přes restaurování historického nábytku, barokních oltářů až po vyřezání například slohového rámu nebo zhotovení kopie židle.

Můj tatínek je truhlář a restaurátor nábytku, máme doma dílnu, takže jsem se v podstatě v tomto oboru pohyboval již od dětství a v dílně trávil nejednu volnou chvíli.

Vystudoval jsem obor „Tvarování dřeva a řezbářství“ na Střední uměleckoprůmyslové škole v Praze na Žižkově, pak dvouleté speciální pomaturitní studium v oboru „Restaurování dřeva a řezbářství“.

V letech 2004 – 2007 jsem dálkově navštěvoval Mistrovskou školu uměleckého řemesla, pořádanou sdružením pro umělecká řemesla Rudolfinea s výstupem „Mistr uměleckého řemesla“. V současné době studuji dějiny křesťanského umění na Karlově univerzitě.

Co si myslíte, že je důležité se naučit, aby se člověk mohl stát uznávaným řemeslníkem?

Podle mne je nejdůležitější mít k řemeslu vztah, ten se možná ani naučit nedá, poctivě od začátku vstřebávat základy, poznávat další a další dovednosti, mít touhu se stále zdokonalovat a nepracovat jen s vidinou výdělků, ale s představou dokonale provedené

práce. Sám na sobě cítím, že čím dříve se člověk začne nějakým oborem zabírat, tím spíše může hlouběji proniknout do jeho tajů.

Takto ostatně po celá staletí všeobecně vzkvétal cechovní systém, kdy mladí kluci začínali jako učedníci, poté se stali tovaryši, a ti kvalitnější

vyráželi na vandr po Evropě za sbíráním zkušeností.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Mít trpělivost, nenechat se odradit případnými počátečními nezdary, postupovat, stejně jako sv. František z Assisi, krůček po krůčku, snažit se učit od těch zkušenějších okolo a dobře míněné rady přijímat s vděčností a pokorou.

Předáváte své znalosti dál, začínajícím kolegům, nebo studentům?

Již devátý rok učím řezbářství na střední škole, kde jsem studoval, dnes se náš obor jmenuje „Řezbářství a produktový design“.

Na exkurzi žáci uvidí řezbáře při práci.

LUKÁŠ GAVLOVSKÝ

umělec ve svobodném povolání

Výžerky, Kostelec nad Černými lesy
gavlovsky@centrum.cz
www.gavlovsky.cz

Lukáš Gavlovský je absolventem oboru malba na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze ateliér Pavla Nešlehy. Přes malbu a fotografii se postupně dostal k realizacím prostorových děl ve volné i urbanizované krajině, které se věnuje už 15 let.

Zpracovávám nejčastěji kmeny padlých stromů a nalezené kameny do podoby výtvarných objektů, které mívají i nějaký užitný smysl. Vytvářím třeba atypická posezení, dětská hřiště, akustické objekty. Vystudoval jsem malířství, věnoval jsem se instalacím v krajině a fotografování.

Potom jsem však zatoužil realizovat i věci, které na místech zůstanou déle. Poslední rok studia jsem šel náhodou kolem nástěnky ve škole. Visel na ní papír se soutěžní nabídkou na návrh dětského hřiště v Pražské botanické zahradě v Tróji. Přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem a pak navíc namísto vojenské služby toto své hřiště realizoval. O nasměrování života mnohdy rozhodují neuvěřitelné maličkosti...

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Dělat především to, co je baví! Už jako malé

děti si hrajeme hry, které jsou nám osobně blízké a přirozené. Nemusí nás k tomu nikdo nutit. Někdo si čte knížky a někdo točí šroubovákem. Když si pak po letech zvolíme povolání, které je našemu naturelu nejbližší, býváme šťastni. Jsme na svém místě. Hrajeme si se svými hračkami.

Předáváte své znalosti dál, začínajícím kolegům, nebo studentům?

Rád se dělím o své zkušenosti. Jsem v mnohém samouk a to je někdy zbytečně pomalá cesta. Proč se nepokusit ji někomu urychlit.

Náplní exkurze je ukázka využití přírodních materiálů ve stavebnictví. Exkurze probíhá podle domluvy v ateliéru, v místě aktuální realizace nebo u hotových projektů (Říčanská hájovna, MŠ Letadýlko Český Brod).

MAGDALENA MÉZLOVÁ

akademická sochařka
řezbářka

Praha
mezlova.magdalena@seznam.cz
www.rezbarstvi-kurzy.cz
www.mezlova.cz

Magdalena Mézlová pracuje se dřevem a s kamenem. Vytváří zahradní i interiérové sochy, vede kurzy řezbářství.

Vyrůstala jsem v rodině výtvarníků a vždy mě moc zajímalo a inspirovalo vše, co rodiče a prarodiče vytvářeli. Proto jsme s mojí

sestrou, dvojčetem Markétou, nejraději své volno trávily společně v naší malé dílničce. Již od dětství nás velice bavilo experimentovat s různými přírodními materiály. Rády jsme je různě kombinovaly a nakonec nám asi nejvíce k srdci přirostlo dřevo.

Tak jsme obě společně začaly studovat střední školu SUPŠ, obor řezbářství a pak následovala AVU, obor figurálního sochařství.

Moje práce je mým velkým koníčkem a obživou zároveň. Díky kombinaci volné sochařské práce a výuce řezbářských kurzů mě práce užívá.

Nejčastěji mě oslovují zájemci o interiérovou či zahradní sochu, ale především jsou to lidé podobně zaměření jako já, s láskou k přírodním materiálům.

Co vás na vaší práci nejvíce baví?

To, že se při práci s kouskem dřeva a dlátem v ruce odpoutám od všeho všedního a rušivého, že se ponořím do úplně jiného tichého světa bez myšlenek, že si tím vlastně nejvíce odpočinu a doplním energii, kterou pak mohu předávat dál.

Co si myslíte, že je důležité se naučit, aby se člověk mohl stát uznávaným řemeslníkem?

Mít rád svojí práci, nedělat ji jen kvůli tomu, že se potřebujeme něčím uživit. Pokud něco děláme s radostí a naplněností, uznání přijde samo.

Náplní exkurze je ukázka řezbářství a praktická výroba drobného předmětu ze dřeva.

tesař, truhlář

pmotuz@seznam.cz
www.delamsedrevem.cz
Klokočná u Říčan

PAVEL MOTUZ

Pavel Motuz se zabývá tesařskou a truhlářskou prací. Vyrábí krovy, tesařské konstrukce dle starých tradičních metod, nábytek na míru, schodiště, podlahy, okna a dveře. Dále se věnuje výrobě originálních dřevěných hraček pro děti.

Od mládí jsem měl rád stromy a vůni dřeva. Asi ve 13-ti letech jsem vylezl na střechu a nadchla mě stabilita dřevěné konstrukce, výška, výhled do okolí i čerstvý vzduch. Tenhle zážitek přispěl k mému rozhodnutí vybrat si tesařské řemeslo. A tesařem jsem se vyučil. Poté jsem 10 let pracoval v České televizi jako truhlář (kulisák), kde jsem vyráběl dekorace. V průběhu zaměstnání jsem dokončil středoškolské vzdělání v oboru Stavební provoz. Od roku 2005 podnikám v oboru tesařském a truhlářském.

Líbí se mi, že můžu lidem plnit jejich přání. Vidím za sebou kus práce. To, že ze stromů, z kusů dřeva, vznikají hodnotné věci. Inspiraci hledám jak sám v sobě, tak u lidí, pro které pracuji. Inspiruje mě příroda i samotné dřevo, které si vezmu do ruky. Nejvíce mě ovlivňují mistři řemesla - lidé, kteří řemeslo umí a jsou ochotni ho předat dál.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Nebojte se. Zkuste to. Každé řemeslo má své kouzlo. Určitě nebudete litovat toho, že něco umíte.

Je něco, co vás na vašem řemesle trápí?

Trápí mě to, že přibývá sériová velkovýroba nekvalitní dřevotřískové produkce, která vytlačuje kvalitní přírodní dřevěný nábytek.

Lidé dávají přednost levnějším, ač nekvalitním výrobkům, kterými zahlcují náš trh velké společnosti. Stále jsou ale i lidé, kteří dokáží ocenit přírodní dřevo a poctivou ruční práci.

Na exkurzi žáci uvidí základy tesařské a truhlářské práce.

výtvarník - práce se dřevem
spisovatel

Debrno u Kralup nad Vltavou
MPatricny@seznam.cz
www.patricny.com

MARTIN PATŘIČNÝ

Martin Patřičný se řemeslu vyučil soukromě u svého strýce (řezbářství a soustružení dřeva). Po maturitě na gymnáziu prošel celou řadou zaměstnání (prodavač, aranžér, řidič, skladník, dřevorubec atd.).

Zhruba od roku 1988 se plně věnuje výtvarné práci se dřevem. Je autorem řady knih (například Dřevo krásných stromů, Všecky

krásy dřeva, Patříčná Čítanka) a autorem seriálu Kus dřeva ze stromu.

Slyšel jsem, že je spousta herců, že máme příliš mnoho právníků, ale neslyšíte nikdy, že by bylo někde přivela zedníků či truhlářů...

Můj „materiál“ je dřevo. Dělán s ním už tak dlouho, až jsem zdřevěněl. Píšu o něm knížky a poslední roky se zabývám užítým uměním, trochu designem a hlavně volnou tvorbou.

A přestože část světa se zbláznila a za umění považuje mazanice a kraviny, dál se domnívám, že umění je od slova umět a řemeslo je první podmínka- *Condicio, sine qua non* - psali latiníci. Ať už děláte lampu nebo skřítky dřevíky. Znalost materiálů a řemesla je základ všech lidských činností.

Proč řemeslo?

Někdy se může zdát, jakoby už přicházela doba, kdy všechno za nás budou dělat roboti, automaty a počítače... Nejen, že je to nesmysl, ale kdyby se to snad mělo stát opravdu, přišli bychom o něco, co nás stovky a tisíce let formovalo, utvářelo... o práci rukou. Práce rukou byla vždycky vysoko ceněna- protože na ní v dřívějších dobách záviselo přežití člověka! A není to ani tak dlouho, jak se může zdát- v našich krajích- kdo se od jara nestaral, v zimě zmrznul, nebo umřel hladu.

Na exkurzi Martin Patříčný zasvětil žáky do tajů své práce uměleckého řezbáře a výtvarníka. Žáci se seznámí s desítkami rozmanitých druhů dřeva díky jeho originálnímu vzorníku.

JIŘÍ RÜCKER

rytec a řezbář

Pečky
jiri.rucker@seznam.cz

Jiří Rücker je rytec a řezbář. V současnosti se věnuje zejména práci se dřevem - rytí perníkůřských forem, vyřezávání loutek a betlémů. Je držitelem ocenění Mistr tradiční rukodělné výroby Středočeského kraje. Je členem Sdružení výtvarníků Karlova mostu.

K řemeslu mám vztah už od dětství díky své rodině - z matčiny strany z Příbramska to

byli řezbáři. Otcova rodina vlastnila Slévárnu umělecké litiny bratří Rückerových ve Dvoře Králové. Když jsem viděl poprvé asi v osmi letech, jak se vyřezává betlém, měl jsem jasno, že bych to chtěl dělat také.

Vzhledem ke kádrovému posudku nepřicházelo v úvahu, abych studoval na umělecké škole. Nejbliž řezbářství bylo rytectví a tak jsem se učil 2 roky rytcem v Poděbradech. Začal jsem pracovat v podniku TONA Pečky, kde jsem ryl razidla, později jsem pracoval v Safině na prstenech a medailích. Učil jsem se různé techniky od rytí poštovních razítek, štočků, forem na mýdla, přes rytí zbraní, mědirytů a ocelorytů.

Po práci jsem ve vlastní dílně dál pracoval se dřevem - vyřezával betlémy, loutky a formy na perníky. Teď po úrazu ruky už s kovem nepracuji, takže se dřevu věnuji naplno. Soustřeďuji se na perníkářské formy. Inspiruji se formami ve sbírkách muzeí (zejména

v Berouně, Roztokách a Hradci Králové). Děláním přesných replik, ale pracuji také na vlastních originálních motivech. Vzory hledám také na starých rytinách. S tradicí výroby perníkářských forem se snažím seznamovat veřejnost na různých akcích, v muzeích a skanzenech.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Aby měla vaše práce úspěch, musí se o ní vědět. Vaše výrobky musí být řemeslně dokonale zvládnuté, musí mluvit samy za sebe.

Předáváte své znalosti dál, začínajícím kolegům, nebo studentům?

Svoje zkušenosti se snažím předávat mladým lidem, kteří přicházejí na praxi ze SOŠ uměleckořemeslné v Podkovářské, nebo ze SUPŠ v Turnově. Nejdřív je nechám nakreslit skicu, poznám tak, jestli mají talent. Technologie se dá naučit.

Když se chce někdo věnovat vyřezávání betlémů, má možnost setkat se s dalšími řezbáři na sympoziích v Třešti, v Příbrami a na Křivoklátě. Na mnoha základních školách fungují řezbářské kroužky.

Při exkurzi žáci uvidí práci řezbáře, seznámí se s nástroji a různými druhy dřeva.

umělecký truhlář
učitel

Praha
suchan.ondrej@centrum.cz

ONDŘEJ SUCHAN

Ondřej Suchan pracuje už 13 let jako živnostník v umělecké truhlářině, zakázkové výrobě, restaurování nábytku. Lektoruje řemeslné dílny v Muzeu Říčany a přednáší dějiny nábytku pro Asociaci starožitníků.

Od mala jsem byl hlavně kutil. Zatímco moji spolužáci na základní škole hráli Tetris, pak

Super Maria na playstation, já jsem se neustále v něm vrtal – papír, textil, kůže, kov a nakonec dřevo.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Z pozice učitele a řemeslníka ctím pravidlo: Učit se prací! A také, že skutečné učení přichází až po „vyučení“.

Jakou střední nebo vysokou školu byste doporučil zájemcům o váš obor?

Prošel jsem pouze třemi školami souvisejícími s mým oborem (Střední odbornou školu uměleckoprůmyslovou v Praze na Žižkově – obor Tvorba nábytku, Pedagogickou fakultu UK – obor Učitelství výtvarné výchovy, a pak rekvalifikaci na uměleckého truhláře). A po učitelských zkušenostech bych spíš věděl, jaké školy nedoporučit. V první řadě bych svoje dítě nedal na soukromou školu. V druhé řadě

bych ho nedal na školu, která nemá pevně zakotvenou tradici propojení teoretické výuky s praxí. Podle těchto kritérií pro výuku řemesel vyznívají nejlépe tradiční státní řemeslné školy, které si ve svých vzdělávacích plánech dokázaly podržet maximum z předlistopadových tradic odborného vzdělávání přímo propojeného s praxí ve výrobě.

Bez jaké vlastnosti si myslíte, že byste se jako řemeslník vůbec neobešel?

Umět si poradit.

V řemesle cítím jistotu. Když něco vyrobím a někdo jiný mi to zničí, mohu být naštvaný, ale ne poražený! Mohu to vyrobit znovu; třeba i lépe, vždyť to přece umím!

V rámci exkurze si žáci vyzkouší základní postupy práce se dřevem např. při výrobě dřevěného šperku.

umělecký řezbář

Doubravice – Přestavlky u Čerčan
jan.susa78@hotmail.com
www.jansusa.cz

JAN SUŠA

Jan Suša je umělecký řezbář, řemeslu se věnuje už 31 let. Poprvé držel v ruce dláto ve čtyřech letech.

K řezbařině mě přivedl můj táta, který doma jako amatérský řezbář vyřezával sochy pro potěšení. Takže jsem měl možnost naučit se základy a pravidla řezbařiny přímo z první

ruky. No, a mě to bavilo. Kromě toho jsem po tátovi zdědil výtvarné nadání.

Na střední umělecké škole jsem odmaturoval z oboru Hračka, loutka, maska, a poté jsem nastoupil na vysokou školu obor Animovaná tvorba (FAMU). Ukončil jsem studium bakalářským filmem a vydal jsem se do “světa nejistot”.

Dnes jsem loutkář. Řezbářské řemeslo je pro mě formou a loutky jsou obsahem. Samotné řemeslo je k ničemu, pokud člověk nemá nápad.

Čím se má práce liší od jiných zaměstnání?

Asi hlavně tím, že jsem absolutním pánem svého času a toho, co vytvořím. Za práci zodpovídám pouze sám sobě a pravidla práce si určuji taky sám.

Co mě trápí?

Toho je docela dost. Například, že taková země s tak obrovskou loutkářskou historií nemá o toto řemeslo zájem. To, že české loutky převážně kupují cizinci, je ostuda.

Co byste poradil budoucím řemeslníkům?

Jediná rozumná rada, co mě napadá, je trpělivost. Pokud v sobě najdete vlohy k řemeslu, trpělivost je alfou a omegou. Vše ostatní přijde. Takže buďte trpěliví!

Na exkurzi uvidí žáci uměleckého řezbáře při práci, mohou si vyzkoušet i základní řezbářské techniky při výrobě jednoduchého výrobku.

perníkářka
Mnichovické perníky

Mnichovice
belinova.radmila@tiscali.cz

RADMILA BĚLINOVÁ

Paní Bělinová peče perníky podle staré, poměrně pracné a zdlouhavé receptury. Jejím hlavním principem je tzv. fermentace základního těsta, která trvá cca 4 týdny. Celý proces je výhradně ruční práce.

Pečení perníků se věnuji asi rok a půl, takže je zatím stále co objevovat a zlepšovat. Baví mě

a překvapuje rozsah, ale i dosah téhle práce. A i to, že mne uživí. Donedávna se moje tvoření týkalo jen nepoživatelných materiálů, ale když ta naše mamka už má ty perníky všude, že by na tom něco bylo? Že bych to taky zkusila? A třeba i trochu jinak. Nebo i víc jinak?

Někdy perník už poslouchá, někdy musím zase poslouchat já, ale vždycky něco vznikne a navíc se to dá jíst. Moje práce není zaměstnání, je to proces, který si musím vymyslet, naplánovat, vykonat a zkontrolovat sama. Takže mám daleko více zodpovědnosti, ale i svobody a radosti.

Zajímavá je pro mě také spolupráce s různými institucemi i jednotlivci, i účast na všelijakých akcích.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Radit budoucím řemeslníkům si moc netroufám. Myslím, že řemeslníkem se člověk prostě narodí. Takže pokoru, píli, trpělivost, zručnost atd. už v sobě má.

Možná, že už pak jen stačí ujasnit si, jak moc chce být úspěšný. Pokud hodně moc, pak by měl být buď první, nebo nejlepší – nebo nejlíp oboje dohromady.

Žádný řemeslník se rozhodně neobejde bez pokory a respektu k materiálu, se kterým pracuje, i k případným spolupracovníkům.

Školám nabízím exkurze spojené s vlastnoručním zdobením perníků.

výroba a prodej medového pečiva

Počepice u Sedlčan
info@hejhalovi.cz
www.hejhalovi.cz

PAVEL A IVA HEJHALOVI

Medové pečivo

Pavel a Iva Hejhalovi se věnují výrobě medového pečiva, provozují cukrárnu, prodejnu, restauraci a adventure golf.

Výrobě a prodeji medového pečiva se věnujeme už 25 let. Postupem času jsme výrobu a prodej rozšiřovali a zaměstnávali stále

více pracovníků. V naší rodinné tradici už 6 let pokračují i naše děti.

Zaměřili jsme se na kompletní nabídku trávení volného času. To znamená ukázkou výroby medového pečiva, možnost zakoupení medového pečiva v obchůdku, ale i následné sportovní vyžití. Úspěšně jsme tak využili „volného místa na trhu“. Nejčastěji k nám jezdí školy a rodiny s dětmi. Oslovují nás ale i spotřebitelé a zákazníci.

Výrobu medového pečiva aktuálně obměňujeme podle sezony (Velikonoce, Vánoce...).

Na naší práci se nám líbí svobodné rozhodování, tvořivost. Všechno jsme si museli vymyslet sami. Nikdo nám neřekl, jak to máme dělat. Názory ostatních ale vyslechneme a necháme si poradit. V současné době nás spíš trápí byrokracie a nesmyslné předpisy.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Nebát se poctivě pracovat a za svou práci si stát, naučit se osobní odpovědnosti.

Bez jaké vlastnosti si myslíte, že byste se jako řemeslníci vůbec neobešli?

Bez poctivosti.

Na exkurzi nabízíme komentovanou prohlídku výroby medového pečiva a praktickou ukázkou zdobení perníků.

majitel rodinné farmy BioVavřinec
zemědělec

Okrouhlice u Benešova
obchod@BioVavrinec.cz
www.BioVavrinec.cz

ANTONÍN ŠMAKAL

Farma BioVavřinec

Farma BioVavřinec byla obnovena v roce 1993 a od samého počátku hospodařila v systému ekologického zemědělství. Hlavní myšlenkou jejího hospodaření je trvale udržitelný rozvoj v okolí vesnice Okrouhlice.

Farma se soustředí na finalizaci vlastní produkce, tedy prodej produkce z vlastní

rostlinné a živočišné výroby přímo zákazníkovi. Na farmě se pěstují různé druhy obilovin a jiné plodiny. Část této rostlinné produkce je určena i pro zpracování ve vlastním mlýně.

Rodinnou farmu nyní vede Antonín Šmakal mladší. Dohlíží na živočišnou a rostlinnou výrobu, vypomáhá v mlékárně a dává pozor na mlýn. Zároveň má na starosti vývoj nových mlynářských i mléčných výrobků.

O své práci hovoří p. Antonín Šmakal:

Na rodinné farmě, kterou v roce 1993 obnovil můj otec, pracuji už od dětství, vlastně od té doby, co jsem poprvé uzvedl vidle. Původní profesí jsem elektromechanik. Pak ale v návaznosti na práci na farmě, jsem vystudoval ČZU v Praze Suchdole a farmu

jsem od otce převzal.

Práce na farmě mě baví. Uspokojuje mě, že se mohu podílet na vzniku nových věcí. Čas od času mě dokáže farma i uživit.

Jakou školu byste doporučil zájemcům o váš obor a co byste jim poradil?

Pro mlékárenství bych doporučoval SPŠ mlékárenskou Kroměříž, pro zemědělství žádnou. A navíc je důležité nebát se pracovat rukama a naučit se trpělivosti a pokoře.

Předáváte své znalosti dál?

Ano a rád. Přál bych si, aby i moje děti pokračovaly v této práci. To je to, co mi dává smysl života a této práce.

Na exkurzi je možné si prohlédnout provoz farmy. Farma chová tradiční české plemeno krav Český strakatý skot. Návštěvníci si mohou projít mlýn a nahlédnout do výroby sýra a tvarohu.

soukromý zemědělec: chov ovcí, výroba sýrů

Čížkov u Nepomuku
honza.velik@centrum.cz

JAN VELÍK

Jan Velík se v malém rodinném hospodářství v Čížkově u Nepomuku zabývá především chovem ovcí a koz. V minulém roce začali s chovem mléčného skotu a zpracovávají mléko v mini sýrárně, která je v současnosti před dokončením. Další činností je management trvalých travních porostů (vypásání chráněných lokalit pastvou ovcí a koz) v CHKO Český kras.

Narodil jsem se v Praze v Hostivaři, nedaleko Toulcova dvora, kam jsem rád chodil, a postupně jsem si začal uvědomovat, že stavební průmyslovka nebude mým oborem. Začal jsem pracovat pro ochranu přírody, nechával vypásat travní porosty v chráněných územích. Postupem času jsem směřoval k realizaci vlastního, malého, soběstačného hospodářství zaměřeného i na výrobu lokálních potravin.

Co vás na vaší práci baví?

Určitě je to pestrost, práce ve volné krajině a respektování přírodních cyklů. A neméně důležitý je pocit osobní svobody a částečná soběstačnost.

Dokáže vás vaše práce uživit?

Ano, ale určitě v kombinaci několika druhů řemesel: Výroba produktů z mléka, stříhání

ovcí, včelaření, pastevectví – managementy v CHKO.

Přál byste si, aby vaše děti pokračovaly ve vaší práci?

Určitě bych si přál, aby někdo v práci, kterou jsem začal, pokračoval, ale nelpím na tom, že by to musely být zrovna moje děti. Pokud je tahle práce přirozeně neosloví a budou se chtít věnovat něčemu jinému, dovedu si představit, že svoje zkušenosti předám člověku, který bude zaujat touto prací.

Na exkurzi v Hostimi v CHKO Český kras mohou žáci vidět vypásání ochránářsky cenných travních porostů a ukázkou práce s pasteveckými psy. Při návštěvě na statku v Čížkově žáci nahlédnou do chovu ovcí, koz a krav, do domácí sýrárny a chovu včel.

mlynář

Choteč
info@mlyn-uveselych.cz
www.mlyn-uveselych.cz

ZDENĚK VESELÝ

Mlýn u Veselých

Mlýn byl postaven v polovině 17. století. V současnosti se technologie mlýna nevyužívá ke mletí, ale je přístupná veřejnosti. Mlýn je poháněn vodní turbínou. Práce rodiny Veselých spočívá v tom, že návštěvníkům představíme základní obiloviny, při spuštění mlýnu pak projdeme celý proces od zrnka k mouce.

K práci ve mlýně jsem se dostal jednoduše tak, že několik mých předků byli mlynáři v tomto mlýně. Já sám jsem ve mlýně mlel v letech 1992 – 1994. Udělal jsem si rekvalifikační kurz a začal.

Přestal jsem proto, že výkon staré technologie je výrazně nižší oproti současné a tudíž jsem nebyl ekonomicky konkurenceschopný. Ale protože mám činnost ve mlýně velice rád, tak se o ni dělím s našimi návštěvníky.

Máte nějakou dobrou radu pro začínající pekaře, mlynáře?

Pro budoucí řemeslníky, mlynáře a pekaře, se nabízí dle mého názoru uplatnění v tom, že budou schopni nabídnout zajímavý, resp. originální výrobek svým zákazníkům.

Na kvalitní a dobrý výrobek z potravinářství zákazníci vždy pozitivně zareagují.

To znamená, že musí obor dobře znát, vnímat chutě zákazníků a též zdravotní pozitivita

svých výrobků. Na řemeslné práci mohu ocenit absolutní tvůrčí svobodu. Je třeba, aby řemeslník práce bavila, a potom už přicházejí i nápady.

Přáli byste si, aby ve vaší práci pokračovaly vaše děti?

My u nás ve mlýně, tím, že se jedná o generační záležitost, bychom si přáli, aby děti pokračovaly v naší práci nebo ji i rozšířily.

Na exkurzi žáky čeká komentovaná prohlídka vodního mlýna, ukázka mletí mouky, návštěva expozice obilovin.

JAN ZEMAN

Biopekárna Zemanka

majitel rodinné biopekárny

<http://www.biopekarnazemanka.cz>
jan.zeman@biopekarnazemanka.cz
Oříkov u Sedlčan

Biopekárna Zemanka je rodinná biopekárna (založená v roce 2006), která vyrábí sladké a slané bio sušenky, některé i bezlepkové. Všechny produkty pečou podle svých originálních receptur.

Sušenky pečou v biopekárně výhradně z certifikovaných biosurovin, nepoužívá se bílý rafinovaný cukr, umělé ztužené tuky, chemické konzervanty, umělá barviva ani aroma.

Výrobu řídí Věra Zemanová, profesionální cukrářka a gastronom s více jak 40-ti letou praxí, která je i duší celé pekárny od samého počátku. Inspiraci našich receptur dala Hanka Zemanová, která je uznávanou odbornicí na biopotraviny. Jan Zeman vede celou pekárnu a řídí provoz. Nám odpověděl na několik otázek:

Jak jste se dostal k řízení biopekárny?

Původně jsem byl daňovým poradcem. Začal jsem vlastně od píky: Nejprve jsem se o zdravou výživu zajímal osobně, potom ji prodával. Zároveň jsem vlastnil i několik bio prodejen a bio restaurací. Nakonec jsem ji začal i vyrábět a tím i podporovat ekologické

zemědělství. Práce mě baví, je tvůrčí, „je moje“. Dokáže mě i mé zaměstnance uživit.

Co byste poradil mladým začínajícím řemeslníkům?

Pracujte podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Důležitá je trpělivost a důslednost. A trocha tvrdohlavosti a srdce tomu jen prospěje.

V rámci exkurze nabízíme komentovanou prohlídku biopekárny, ochutnávku produktů, zážitkové pečení a balení sušenek.

JAN ZEMAN

Poddžbánský pivovar

sládek

Mutějovice
info@poddzbanskypivovar.cz
www.poddzbanskypivovar.cz

Poddžbánský pivovar vaří pivo tradičním způsobem. Jan Zeman, sládek Poddžbánského pivovaru, má už 3 roky na starosti vaření piva (včetně pozdějšího hlídání a stáčení do keggů), nákup surovin, údržbu pivovaru i hlídání kvality vyrobeného piva.

Vystudoval jsem Střední průmyslovou školu potravinářských technologií v Praze, obor Kvasná technologie. A jelikož se mi obor i praxe natolik zalíbila, tak moje cesta od maturity vedla přímo k pivovarnictví.

Nejvíce mě baví vymýšlení receptur na vařené pivo a samotné vaření piva. Inspiraci hledám v odborné literatuře, u konzumentů i u sebe

samotného. Nejvíce mě ovlivnila moje profesorka na střední škole.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Když už se na toto dáte, tak se nevzdávejte a snažte se, protože podle mého názoru krásnější povolání nenajdete. Nejen v ČR, ale i na celém světě, je český sládek považován za mistra ve svém oboru.

Přál byste si, aby vaše děti pokračovaly ve vaší práci?

Ano, ale záleží jen na nich.

V rámci exkurze nabízíme komentovanou prohlídku pivovaru.

architekt

Říčany u Prahy
boh.m.jiri@seznam.cz
www.architektboh.m.cz

JIŘÍ BÖHM

Jiří Böhm se specializuje na moderní rodinné domy a interiéry. Důraz klade na nízkou energetickou náročnost staveb a jejich přirozené sepjetí s přírodou. Navrhuje stavby z přírodních materiálů vizuálně i dispozičně otevřené do exteriéru.

Projektují především rodinné domy, rekonstrukce, drobné stavby ze dřeva.

Má práce vychází z prozkoumání okolí budoucí stavby a požadavků klienta. Nejprve je důležité udělat koncept tak, aby dům dobře fungoval. Následuje architektonická studie, zde jsem v těsném kontaktu s investorem, poté projektování stavby a spolupráce s ostatními projektanty. V průběhu výstavby jsou nezbytné pravidelné autorské dozory.

Nejčastěji mě oslovují mladší rodiny, plánující stavbu rodinného domu.

Jak jste se k takové práci dostal – jakou školu jste studoval?

Stavitelství mě zajímalo od dětských let. Vystudoval jsem Fakultu architektury na ČVUT. Práci architekta se věnuji už 17 let.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Pro řemeslo je důležitá určitá představivost,

technické myšlení. Přemýšlení o budoucím výsledku práce. Důležité je nebát se změn v průběhu realizace díla.

Jakou střední nebo vysokou školu byste doporučil zájemcům o váš obor?

Stavební střední školu. Poté Fakultu architektury. Vřele doporučuji zahraniční stáž.

Na exkurzi si žáci mohou prohlédnout stavbu nízkoenergetického domu v Říčanech nebo jinde v místě aktuální realizace. Exkurze zaměřená na použití přírodních materiálů probíhá u Říčanské hájovny. Zázemí Lesního klubu Pramínek tvoří slaměnohliněná stavba s dřevěnou nosnou konstrukcí.

projektant vodních staveb
spoluzakladatel sdružení JAMI

Praha, Říčany
krsnakj@seznam.cz
www.jamiprojekt.cz

JAROSLAV KRŠŇÁK

JAMI projekt

Náplní práce Jaroslava Kršňáka je převážně projektování a částečně i realizace vodohospodářských staveb, jako jsou veřejné kanalizace, veřejné vodovody, čistírny odpadních vod, rybníky, koupací jezírka, odvodňovací stavby a přírodní stavby pro rodinné a rekreační bydlení. Současné se věnuje výzkumu, vývoji a osvětě přírodních způsobů čištění odpadních i jinak znečištěných vod.

K projektování pozemních staveb jsem se dostal po vystudování střední průmyslové školy stavební, v oboru Pozemní stavby a konstrukce. K vodním stavbám a přístupům jsem se dostal po vystudování ČVUT v Praze v oboru Vodní stavby a vodní hospodářství.

Při práci s přírodním stavitelstvím, pozemním i vodním, je třeba respektovat možnosti místa stavby v širším ohledu. Abychom nechtěli postavit něco někam, kde se to vůbec nehodí a bude to v budoucnu přidělovat nějaký druh starostí. Vytvořit stavbu v souladu s prostorem

přinese radost nejenom projektantovi, ale v budoucnu všem, kteří kolem díla projdou, nebo ho budou používat.

Co vás na vaší práci nejvíce baví?

Obohacování a rozšiřování vlastních zkušeností díky hledání ideálního řešení.

To je v každých přírodních podmínkách trochu jiné a nutí nás k mnohem širšímu způsobu uvažování, které přináší nové podněty, nápady a řešení.

Bez jaké vlastnosti si myslíte, že byste se jako řemeslník vůbec neobešel?

Chuť se neustále učit a přemýšlet. Zároveň se musíte naučit pokoře, pečlivosti a uvolnění.

Přáli byste si, aby vaše děti pokračovaly ve vaší práci?

Děti si mají dělat, co oni sami chtějí a co si vyberou. Pokud je to bude obohacovat a zajímat, tak nevidím problém.

Náplní exkurze je prohlídka kořenové čistírny odpadních vod nebo prezentace o projektování vodních staveb.

zedník - realizace hliněných omítek

Budín u Dobříše
pilecky.jiri@centrum.cz

JIŘÍ PILECKÝ

Jiří Pilecký využívá na stavbách přírodní materiály a specializuje se na hliněné omítky.

Jako malý kluk jsem bedlivě pozoroval otce při přestavbě někdejšího našeho malého zděného bytu. Vyčkal jsem na vhodnou příležitost, a když taťka obědval, tak jsem si z cihel a namíchané malty, které byly připravené pro budoucí mezipokojovou příčku, postavil svůj

vlastní domeček. Táta měl nejprve velkou radost, jakého má syna, ale vzápětí ho radost při bourání potřebných cihel na rozestavěnou příčku úplně přešla. Nicméně bylo rozhodnuto. Bude ze mě stavitel.

Po několika letech jsem dokončil studium na stavební průmyslovce. A protože se stavebnictví neustále rozvíjí, tak i já jsem šel s dobou. Absolvoval jsem kurz Výstavby a projektování pasivních domů. Tam jsem potkal pana architekta Aleše Brotánka, který mě zasvětil do hliněných a slaměných staveb. Podobně, jako většina mých kolegů, jsem byl k těmto alternativním materiálům nejdříve skeptický. Dávno se již totiž zapomnělo, že v hliněných domech dodnes žije převážná část obyvatel naší planety.

Dnes pracuji s hlínou a snažím se ji alespoň částečně prosazovat na náš trh jako jednu z nepřeberného množství stavebních materiálů. Její největší přínos je, že v hlíně byl život, který nám naše bydlení může hodně zpříjemnit.

Co si myslíte, že je důležité se naučit, aby se člověk mohl stát uznávaným řemeslníkem?

Dobře rozumět svojí práci, naslouchat zákazníkům a být k nim upřímný. Dokázat jim vysvětlit, že některé materiály se pro to, co chtějí, nehodí.

Předáváte své znalosti dál, začínajícím kolegům, nebo studentům?

Snažím se všem, co projeví zájem, poradit, předvést nebo ukázat jak. Jinak řídím workshopy a menší přednášky hlavně na stavbách. Kromě toho také vystavuji hliněné omítky na farmářských trzích.

Na exkurzi mají žáci možnost prakticky si vyzkoušet práci s hliněnými omítkami, prohlédnout si různé druhy přírodní izolace (konopná, ovčí vlna). Exkurze se koná v místě aktuální zakázky.

Jiří Zvoníček - projektant a stavitel

Kamenice - Těptín
opido@opido.cz
www.opido.cz

JIŘÍ A VIERA ZVONÍČKOVI

Přírodní stavitelství opido

Jiří Zvoníček se svou ženou Vierou vedou firmu opido, která propaguje přírodní stavitelství. Tvoří a realizují bydlení, které vychází z individuálních potřeb zákazníka. Přírodnímu stavitelství se pan Zvoníček věnuje už 37 let.

Navrhujeme, projektujeme a stavíme rodinné domy, restaurace, náměstí nebo zážitková tvůrčí centra. K tvoření přistupujeme s uměleckou

ambicí, aby naše díla měla kromě technické formy také ducha. Inspiraci hledáme v přírodě, v jednotlivých příbězích, přáních a snech lidí.

Jak jste se k takové práci dostal?

Věřil jsem svému snu a bez přestání hledal. Ono to přišlo a já to poznal. Jako kluk jsem si v lese v Rokytnici v Orlických horách velmi rád stavěl chýše, zemljanky ... a to mě už neopustilo. Odešel jsem do Prahy, kde jsem absolvoval střední odborné učiliště, a poté se dál vzdělával ve filozofických a duševních vědách. Zde najde každý řemeslník podnět a inspiraci, protože technická tvorba začíná „myšlenkou“ a až poté věcí, samotným výrobkem.

Co si myslíte, že je důležité se naučit, aby se člověk mohl stát uznávaným řemeslníkem?

Člověk, který chce být mistrem ve svém konání, musí mít znalosti, musí je umět používat a uplatnit v praxi. Jenom tento cyklus

– vzdělání a praktické děláni, jej přivede do mistrovského nebe.

Bez jaké vlastnosti si myslíte, že byste se jako řemeslník vůbec neobešel?

Bez lásky k lidem, protože řemeslo se dělá pro lidi, NE pouze pro řemeslo samotné a už vůbec ne pro kritiky. Dobré poctivé řemeslo, které má ducha, samo k sobě zve lidi.

Předáváte své znalosti dál, začínajícím kolegům, nebo studentům?

Ano a velmi rád, děláme u nás v Opidu Celula různé semináře na různá témata, od environmentálních až po řemesla.

Na exkurzi pan Zvoníček seznámí žáky s vedením firmy, používanými stavebními materiály a postupy. Žáci si mohou vyzkoušet práci s přírodními omítkami.

restaurátorka kachlových kamen

sylva.cekalova@seznam.cz
www.restaurovanikamen.cz

SYLVA ANTONY ČEKALOVÁ

S. Antony Čekalová se restaurování historických kachlových kamen věnuje už 17 let.

Už v průběhu posledního ročníku studia mne jako žačku do svého ateliéru přijala vynikající restaurátorka kachlových kamen

Eva Symonová. Práce s historickými kachli mne už tehdy uchvátila. Od Evy Symonové jsem se učila deset let a poté jsem zažádala a získala licenci Ministerstva kultury. Na práci mě baví především její různorodost. Navíc mám ráda výzvy – čím rozbitější kamna a čím drobnější střípky, tím větší radost po zdárném dokončení práce, kdy kamna stojí ve své plné kráse a opět hřejí.

Jakou střední nebo vysokou školu byste doporučila zájemcům o váš obor?

Pokud se někdo chce stát restaurátorem památkově chráněných kachlových kamen, je potřeba vystudovat střední nebo vysokou školu se zaměřením na keramiku a absolvovat několikaletou praxi v oboru restaurování. Studium keramiky a restaurátorskou praxí je podmíněno získáním licence MKČR. Praxe u zkušeného restaurátora je také nejlepším možností, jak se restaurování kachlových kamen naučit, protože je to obor velmi specifický a alespoň v současné době se u nás na žádné škole specializace na restaurování kachlových kamen nevyskytuje.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Měl by dělat vše co nejlépe, s úctou k danému řemeslu a stále se učit. Myslím, že dělat práci, která člověka baví a naplňuje ho a o které ví, že má smysl, je v životě velkým štěstím.

Předáváte své znalosti dál, začínajícím kolegům, nebo studentům?

V současné době máme kolegyni, která se restaurátorské profesi učí a občas k nám chodí na krátkodobou praxi studentky z VŠCHT.

Na exkurzi je možné si prohlédnout dílnu a dozvědět se něco o historických kachlových kamnech a restaurátorských postupech.

umělecký kovář
člen Sdružení výtvarníků Karlova mostu,
majitel galerie ve Velkých Popovicích

Velké Popovice
rkotrc@post.cz
www.kotrc.cz

ROMAN KOTRČ

Roman Kotrč se věnuje uměleckému kovářství
v kombinaci se šperkem a sochařstvím už asi
34 let.

K této práci jsem se dostal vlastně náhodou,
z domova jsem byl veden spíše k malbě.
V Praze, kde jsem vyrůstal, ale bylo těžké
dostat se na vhodnou školu. Vystudoval

jsem Turnovskou „šperkárnu“ (Střední uměleckoprůmyslovou školu pro zpracování kovů a kamenů v Turnově), kde mě řemeslo okamžitě uchvátilo. Důležitá byla pro mě i příprava na sochařinu včetně sochařských symposií.

Mojí specialitou je kovaný šperk z nerez. Rád také tepu „masky“ z ocelového i měděného plechu. Pokud navrhují brány, ploty a další užitnou kovařinu, tak se snažím použít různé barevné kombinace. Moji největší inspirací jsou nejen dějiny výtvarné kultury, včetně současnosti, ale i příroda.

Co byste poradil mladým začínajícím řemeslníkům?

Dobře si rozmyslet, jakým směrem se chcete v daném oboru vydat. Například kov má velmi široký záběr - od šperku, klasické užité kovařiny, zbrojařiny až po sochařství a design. Bez usilovné práce na svých řemeslných

schopnostech, vzdělání a poznávání nových technologií to také vůbec nejde. Důležitá je také podpora rodiny.

Domnívám se, že by bylo třeba více představovat toto krásné řemeslo a jeho možnosti nejen veřejnosti, ale i architektům, kteří velmi skromně začleňují kov do veřejného prostoru i interiéru. Pomohlo by to rozvoji i zpestření měst a obcí. Vždyť vývěsní štíty, kašny, informační systémy, znaky, třeba i moderně pojaté, mohou místo našeho života esteticky oživit.

Předáváte své znalosti dál, začínajícím kolegům nebo studentům?

Občas předvádím řemeslo s výkladem i u nás v obci, zejména pro žáky naší školy. Také jsem několikrát učil základům řemesla spíše nadšence než studenty.

V rámci exkurze si žáci prohlédnou dílnu a uvidí kováře při práci.

sklofoukačská firma

Sázava
pavla.mikova@mikaglass.cz
www.mikaglass.cz

MIKOVI Mika Glass

Firma Mika Glass byla založena v roce 1920, v roce 1948 přerušila činnost a v roce 1990 byla znovu obnovena a modernizována. Od počátku se zabývá výrobou a prodejem ručně foukaného, technického a hlavně dekorativního skla a vinutím skla na mandrely.

Paní Pavla Miková společně s tchánem Václavem Mikou pokračuje už 25 let v rodinné tradici, která byla přerušena vyvlastněním firmy za komunistického režimu. Nejčastějšími zákazníky jsou designéři, velkoobchody a prodejci skla.

Řemeslo převzala paní Miková po svém otci, ráda pracuje s ohněm, inspiraci hledá v přírodě. Své znalosti předává studentům i v rámci kurzů výroby vinutých perlí.

Máte nějakou dobrou radu pro budoucí řemeslníky?

Hodně trpělivosti, poctivost a svědomitost.

Dokáže vás vaše řemeslo uživit?

Ano, slušně, nesmím počítat čas.

Je něco, co vás na vašem řemesle trápí?

Dovoz zboží z Číny.

Náplní exkurze je prohlídka firmy Mika Glass, ukázka foukání skla, praktické vyzkoušení výroby vinutých perlí.

Exkurze v MŠ Letadýlko

Pan Gavlovský byl velmi milý a bylo vidět, jak ho jeho práce baví. Vysvětloval nám postupy stavby a jak to vše vzniká. Provedl nás všemi stavbami na hřišti a ke všem nám dal popis. Ukázal nám i svoje nářadí a vysvětlil, k čemu slouží. Je vidět, že je to skutečný odborník. Viděli jsme mnoho prolézaček, a i 3 dřevěné zvukovody - „telefony“ které jsou propojeny podzemní hadicí, což se dětem velmi líbí. *Žáci 8.B, ZŠ U Říčanského lesa*

Šití módních doplňků (Marcela Graclíková)

Žáky velmi bavilo šití textilních aplikací – barevných muchomůrek.

Petríková, ZŠ Beroun Závodí

Exkurze v Biopekárně Zemanka

Na exkurzi jsme si nejvíc užili vlastní výrobu sušenek a jejich degustaci. Byly opravdu výborné!

Kolář, ZŠ Jesenice

Ukázka potisků na textil - Vohoz (Barbora Zachovalová)

Ukázka práce perníkářky (Radmila Bělinová)

Žáci si při exkurzi sami vyzkoušeli přípravu polev. Mohli pracovat samostatně a zapojit vlastní fantazii.
Hulasová, ZŠ Jungmannova Beroun

Exkurze v Poddžbánském pivovaru

Během exkurze se žáci seznámili s výrobou piva včetně názorných ukázek vzorků surovin – chmele a sladového ječmene. Žáci mohli ochutnat vzorky granulovaného chmele. Na nové informace a zážitky navážeme při výuce přírodopisu a chemie.
Kliková, ZŠ Rakovník

Ukázka práce uměleckého řezbáře (Martin Patříčný)

Pro žáky to byla ojedinělá příležitost prohlédnout si vzorník exotických dřev. Ocenili jsme přirozený projev Martina Patříčného, včetně ukázky hry na hudební nástroje vyrobené ze dřeva.
Maláková, ZŠ Nerudova Říčany

Ukázka práce uměleckého truhláře (Ondřej Suchan)

Na exkurzi jsme ocenili možnost vyzkoušet si práci s vrtačkou a bruskou.
Poláková, ZŠ Ondřejov
Teoretické informace o dřevě byly vysvětleny na praktických ukázkách – výrobcích ze dřeva.
Houdková ZŠ Benešov

Tkaní

V dílně si projdeme postup zpracování ovčí vlny a zjistíme více o přírodních materiálech a textilních technikách našich předků.

Žák si vyzkouší práci s ručními kartáči na vlnu a dle vlastního návrhu utká dečku na kolíkovém tkacím stavu.

Rub a líc oblečení

V dílně se žáci seznámí s procesem výroby textilu, od pěstování a přípravy surovin až po šití oblečení.

Žák vysvětlí environmentální a společenské dopady současné výroby textilu.

Šití módních doplňků

V dílně se žáci prakticky seznámí s prací na šicím stroji.

Žák si ušije vlastní tašku.

Potisky

Dílna je zaměřená na moderní techniku sítotisku, která se používá v reklamním textilu.

Žák si vyzkouší celý proces sítotisku – počínaje vlastním návrhem vzoru až po samotnou realizaci - tisk na textil.

Lesní hospodaření

V dílně se žáci seznámí s postupy lesního hospodaření a principem přírodě blízkého hospodaření.

Žák prozkoumá půdní ekosystém a popíše jeho důležitost pro lesní ekosystém.
Žák definuje principy šetrného lesního hospodaření.

Řezbářství: Dřevěný šperk

Žáci si vyzkouší základní postupy opracování dřeva a naučí se správně používat základní pracovní náčiní.

Žák s využitím specifických estetických kvalit dřeva sám vyrobí jednoduchý dřevěný šperk.

Umělecké truhlářství: Výroba šachovnice

Dílna je zaměřená na dekorativní využití barev a struktur dřeva.

Žák si vyzkouší lepení dýh a přesné sesazování.

Výroba tkalcovského stavu

Na dílně si vyzkoušíme přesné řezání a sesazování, konstrukční spoje, vrtání, broušení a zatloukání hřebíků.

Žák vyrobí jednoduchý kolíkový stav, který mohou dále využít v dílně Tkaní.

Kuchyně našich babiček

Nahlédneme pod pokličku starých časů. Budeme pátrat po tom, jak naše prababičky jedly, jak připravovaly jídlo.

Žáci spolupracují ve skupinách a podílí se na přípravě jednoho vybraného staročeského jídla.

Vůně perníku

Nahlédneme do historie pečení perníků, přivoníme k perníkovému koření, zjistíme, jaké druhy perníků se u nás pekly.

Žák spolupracuje ve skupině na přípravě těsta, tvarování a zdobení perníků.

Víme co jíme

Zopakujeme si zásady zdravého stravování, zjistíme, co to jsou „éčka“ a proč se do potravin přidávají.

Naučíme se orientovat v etiketách potravin.

Tajemství krajíce chleba

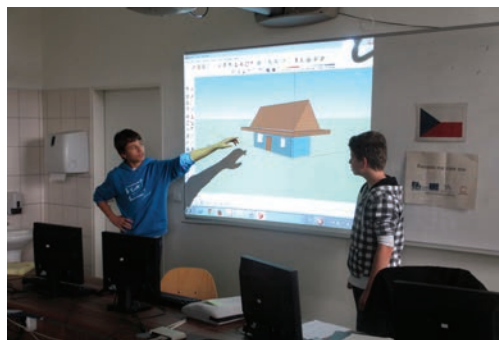
Vypravíme se za chlebem do historie.

Žák si vlastnoručně umele mouku, zpracuje těsto a nechá ho vykynout. Žák si upeče vlastní chléb ve venkovní peci (na Říčanské hájovně).

Prohlídka nízkoenergetického domu

Podíváme se do nízkoenergetického domu, který prozkoumáme od sklepa až po půdu.

Žák vysvětlí principy energeticky úsporných domů.

Domy, které šetří energii

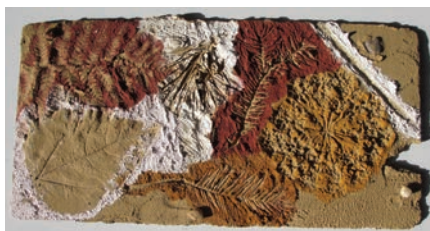
Seznámíme se s pojmem zelená architektura, pasivní dům a nízkoenergetický dům.

Žák navrhne vlastní dům s využitím zásad vedoucích k energetické úspornosti.
Navržený dům vyprojektuje v programu SketchUp.

Stavíme s přírodou

V rámci této dílny se budeme věnovat praktické stavební a výtvarné činnosti.

Žák se naučí zacházet se základním zednickým náčiním.
Žák připraví hliněnou omítku a kreativně vytvoří dekorativní štuk.

ŘEMESLO MÁ ZLATÉ DNO

Cíl projektu:

Probudit zájem žáků 2. stupně základních škol ve Středočeském kraji o řemeslné obory a motivovat je k jejich studiu.

Aktivita určené pro:

žáky 2. stupňů ZŠ ve Středočeském kraji

učitele pracovního vyučování, volby povolání, výchovné a kariérové rádce a další učitele se zájmem o podporu manuální zručnosti

Řešitel projektu:

Muzeum Říčany

Financování:

Evropský sociální fond, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost a státní rozpočet ČR

celkový rozpočet projektu 5 165 202,40

Hlavní výstupy projektu:

16 typů praktických dílen pro žáky 2. stupňů ZŠ z oborů Textil, Dřevo, Potravinářství, Stavebnictví a Fotografování ve stálé nabídce Muzea Říčany

pravidelně aktualizovaná mapa řemeslných exkurzí ve Středočeském kraji s popisem a podmínkami exkurze (k 03/2014 výběr z 32 exkurzí)

e-learningové lekce pro žáky vždy s interaktivní hrou: Fotografování, Za krajícem chleba, Práce se dřevem, Stavebnictví, Textil

e-learningové lekce pro učitele: Jak vnímáme řemeslo, Jak studovat řemesla, Sebemotivace učitele, Koučování, Řemesla ve škole

Za dva roky se řemeslných dílen a exkurzí zúčastnilo 3286 žáků ze 40 základních škol Středočeského kraje.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ISBN 978-80-904903-4-5